

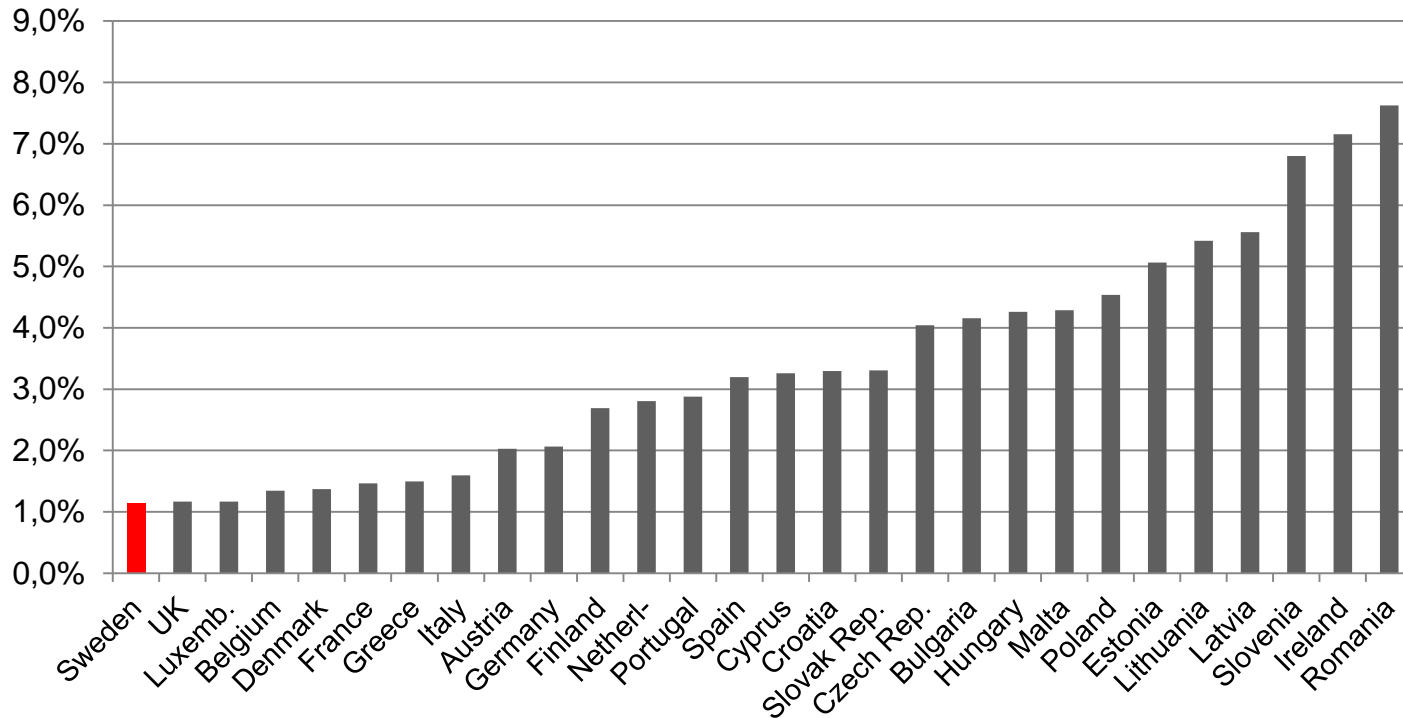
Sveriges ekonomi efter valet

John Hassler
SNS 24/9 2018

Tillväxt och fördelning

- Tillväxttakt i BNP per person är tillsammans med hur tillväxten fördelas de fundamentala faktorerna för ökad välfärd i ett samhälle.

Tillväxt BNP/person 2017*

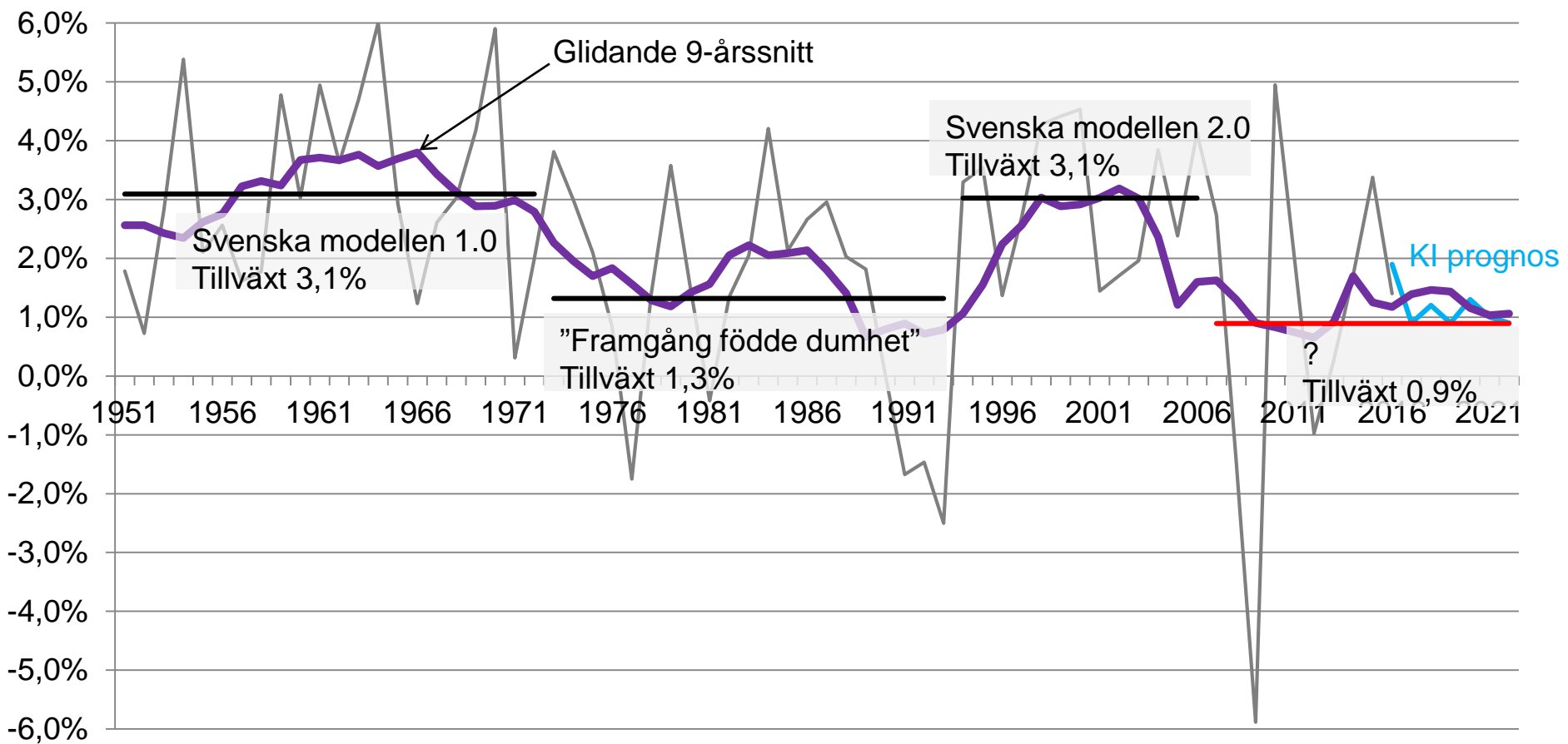
*Konstanta PPP-justerade 2011 priser. Källa: IMF World Economic Outlook April 2018.

Tillväxt och produktivitet

- Tillväxttakt i BNP per person är tillsammans med hur tillväxten fördelas de fundamentala faktorerna för ökad välfärd i ett samhälle.
- Det är inte tillväxttakt ett enskilt år som är det viktiga, ...
- utan huruvida ett land kan nå uthållig tillväxt. Ekonomisk tillväxt är ett långdistanslopp utan spurtpriser.
- Hur är svensk tillväxt i ett lite längre perspektiv?

Real BNP per person

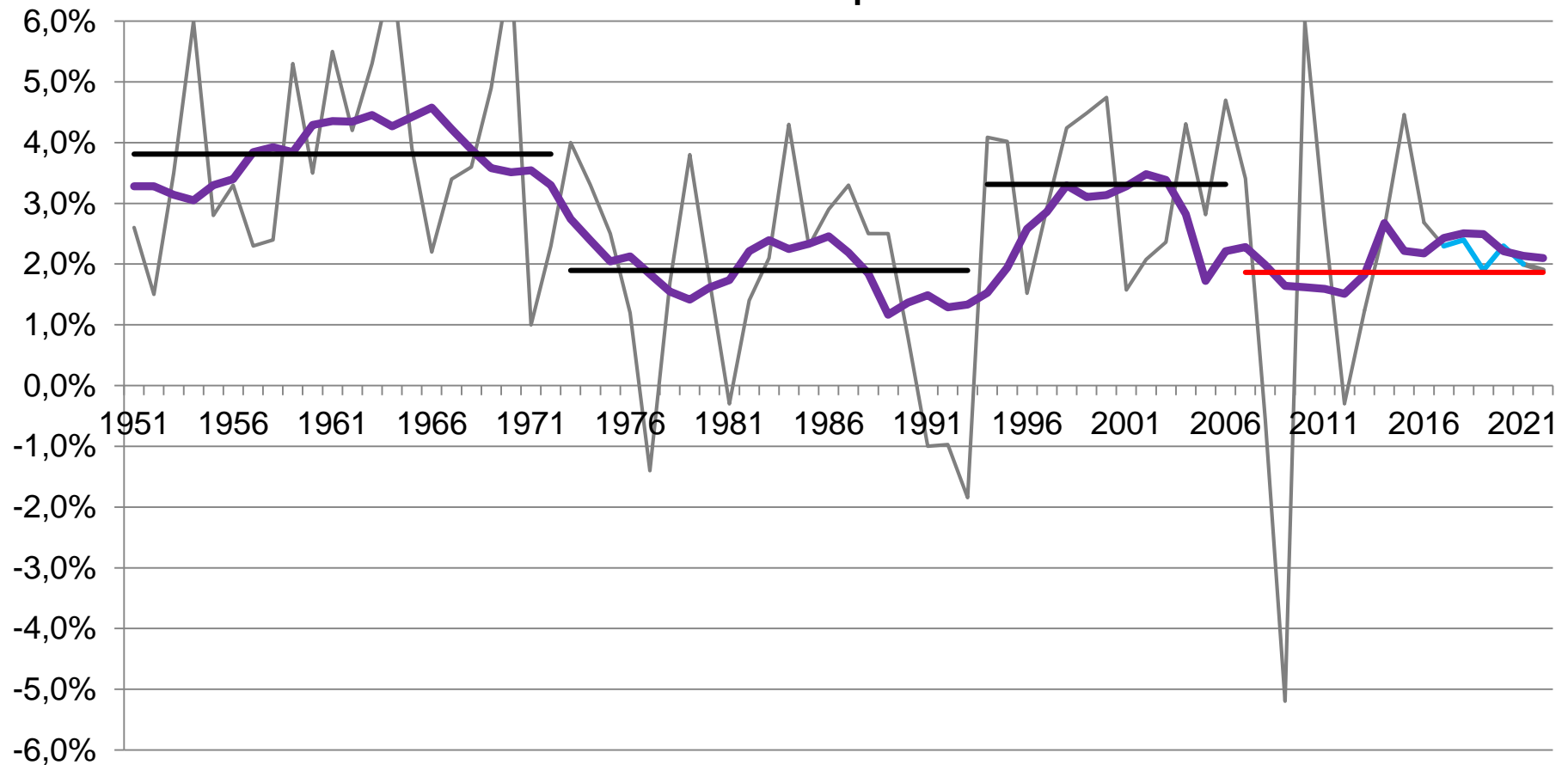
Tillväxttakt per år

Källa: SCB (13/9 -18) fram t.o.m. 2016, därefter KI (20/6 -18)

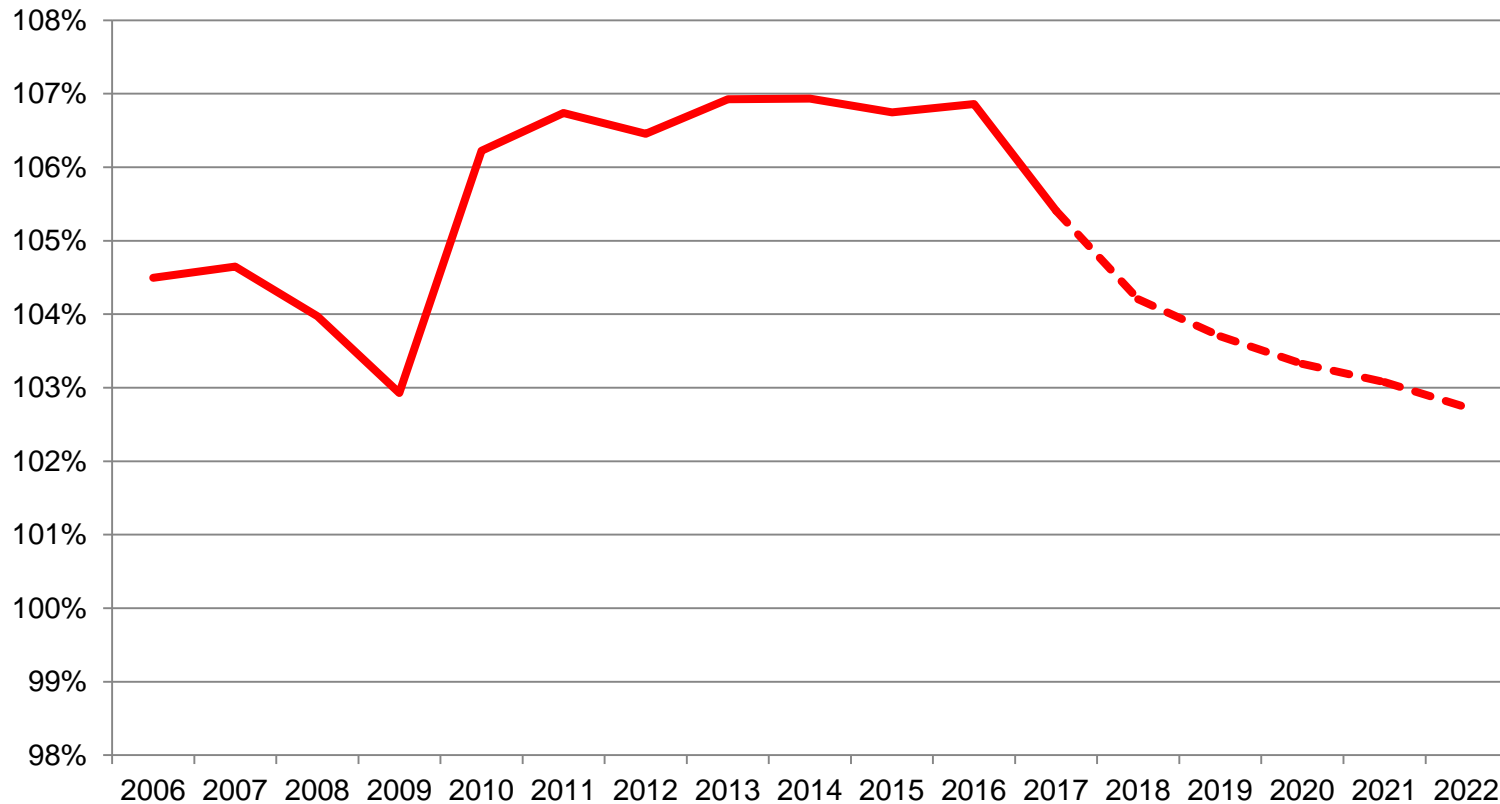
Real BNP

Tillväxttakt per år

Källa: SCB (13/9 -18) fram t.o.m. 2016, därefter KI (20/6 -18)

BNP per person i löpande priser i förhållande till gamla EU

Källa: IMF, World Economic Outlook, April 2018
(gamla EU=AUT,BEL,DNK,FIN,FRA,DEU,IRL,ITA,NLD,ESP,SWE)

Svenska modellen 3.0

- Tillväxteffekterna av 90-talsreformerna klingar av. Tillväxtprognoserna rätt dystra. Inte svårt se var det finns förbättringspotential:
 - **Enklare och effektivare skattesystem**
 - **Förbättrad produktivitet i inhemsk skyddad sektor**
 - **En fungerande bostadsmarknad**
 - **Ett utbildningssystem som återigen är i världsklass**
 - **Förbättrad livslång kompetensutveckling**
 - **En snabbare integration av nya svenskar**
- Liksom tidigare stora omdaningar måste denna också ske i brett samförstånd – vilket inte är lättare nu än då.
- Förmodligen krävs en kris. Kommer den?

Kommer krisen?

- Ja, vi får (snart) en internationell konjunkturedgång. Kan bli en snabb nedgång:
 - Finanskrasch i Kina, kanske utlöst av tilltagande handelskonflikter.
 - Bankkris i Europa med osäkerhet om vissa staters finanser.
 - Geopolitik.
- Makroekonomiska chocker förstärks via finansmarknaden.
- En hel del har gjorts för att göra det finansiella systemet i västvärlden mer robust. Men stabiliseringspolitiskt utrymme är begränsat.
- Hur ser det ut i Sverige? Ska vi vara rädda för kraftiga inhemska förstärkningsmekanismer.

Fyra grader av finansiella multiplikatorer

- **Grad 1.** Försvagade balansräkningar låntagare.
 - Lägre konsumtion hos belånade hushåll. Måttlig förstärkning – **hanteras** med traditionell stabiliseringspolitik.

- **Grad 2.** Försvagade balansräkningar banker o andra intermediärer
 - Svårare att låna – ”credit crunch”. Mer kraftfull förstärkning. **Hanteras** med penningpolitik, makropru, kvantitativa lättnader.

- **Grad 3.** ”Runs” mot banker och finansinstitut
 - Förtroendet för finansiella intermediärer försvinner helt. Mycket kraftfull förstärkning, hopp till dålig jämvikt, från recession till depression. **Hanteras** med bankgarantier statligt övertagande. ”Lender of last resort”.

- **Grad 4.** Förstärkande interaktion med staten
 - Förtroendet för staten som stabiliserande faktor försvinner. ”Dooms loop”.
Hanteras ?

Slutsatser

- Strukturella problemen i Sverige slutar nog inte i en akut kris.
- Nedgång, eventuellt snabb, i omvärlden är dock inte osannolik.
- Inhemska förstärkningsmekanismer kan inte uteslutas, men
- det verkar inte sannolikt att de når de högre nivåerna.
- Kris behövs för ett mer konstruktivt politiskt samtalsklimat,
- – kanske blir en politisk kris katalysator för **Sverige 3.0.**

Tack!